

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
 Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
 Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
 Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
 Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
 Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
 Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Vége felé közeledünk.

Eddig jóformán érdektelenül nézték az emberek mások, — anyagi gondokba süppedt egyének, vállalatok vagy intézmények összeomlását. Ha a lapok hasábjain nyomorról, inségről, munkanélküliségről volt szó, sietve fordítottunk az újságon egyet s kellemesebb címet kerestünk, felejtteni az anyagi gondok riasztó arculatát.

Akárhogy kerültük, ime, a sárgaszemű szörny mégis közénk toppant. A pénztelenség, a legszükségesebbekben való szűkölködés ijesztő mérvben az ajtónk előtt áll. Tisztviselők éhbőrükkel, gazdák gabonahiányban, iparosok munkanélküliségben, kereskedők a tönk szélén. Mintha megállott volna minden munka, minden forgalom. Mintha megbénult volna az egész gazdasági élet. Ime egy ország, a gazdag koldusok vagy koldus gazdagok országa, a ahol kincs van bőven de betevő falat — az alig akad.

S amíg a nyomor hulláma végigsöpör az emberek között, az alatt az ország házában lovagi tornával, szóérvekkkel vagdalkoznak az arra illetékesek. Egyik arról beszél, hogy a másik állampuccsra készül, a harmadik zsidókat, magyarokat szid, vagy émelygő szavakkal a hazát menti. Sehol egy segítő, egy mentő kéz, mely a katasztrófát, az anyagi romlást, a gazdasági csődöt megállítani tudná, sehol egy politikus, aki jövőbe látó szemmel megálljt, kiáltana a ma gazdálkodási rendszerének: a súlyos teherviselésnek, a magas kamatszédésnek, a közpénzek elherdálásának, a valóságos monopolhelyzetet élő kötelezettség nemteljesítések meghonosodásának. Nincs, aki az emberek hétköznapjaira, napi életére irányítaná a figyelmet, — ahol élethalálharcok folynak a megsemmisüléssel, betegségekkel, mindennapi kenyérrel, megélhetéssel; ahol siró gyermekek, ványadt, szülők üvegesedő szemmel várják a holnapot, hátha megkönnyőrül rajtuk a sors, mert emberekben megingott minden bizodalomuk.

... Valamikor az emberek azzal a fanatikus hittel indultak neki világrengető harcoknak, hogy egy jobb kor, egy kedvezőbb megélhetéseket biztosító jövőnek vetik meg az ágát. Valamikor azzal a megnyugvással várta a végét minden haldokló, hogy akik életben maradnak azoknak könnyebb életük, jobb sorsuk lesz az élet színterén. Hogy nagyobb megelégedés költözik a földre, legalább azoknak, akik a vérzivatarból szárazon kerülnek ki.

Milyen hiu remény volt, milyen balga hit volt.

Az örömben, gazdagságban való tobzódás, igaz, fantasztikus arányokat öltött. Hiszen selyemben jár a koldusnak eljegyzett is! De a magasba ivelő arányok, ijesztőbb méreteket öltöttek a mélységek felé, ahol a nyomor tanyáz, a tömeglakások, a menedékhelyek felé. Sohasem képzelt bűnök fertőzik az emberi mocsarakban élő millióit.

Ami eddig minden küzködőnek, nyomorgó szenvedőnek először nyújtott segítő kezét, az egyház, maga is a fennmaradásával küzködik. A jótékony-ság fehér angyalára taxákból, adókból béklyók vannak rakva. A ritka-ritka öröm csendhábnritássá válik s a gyász-nak is megvan a maga külön átka, csapása. Mintha nem volna tehernek elég maga az enyészet is.

A kétségbeesés meredek partján aggodva tekintünk szét: jön-e segítség, vagy a vég közeleg?

Az új Codul Muncii.

A Codul Muncii, a munka törvénye, egy újabb törvényjavaslat került ki a munkaügyi minisztériumból. A kereskedelmi és iparkamarák központja szétküldötte tagjainak hozászólás végett, azonban oly vehemes ellentállásra talált a munkaadók berkeiben, hogy a miniszter visszavonta átdolgozás végett és ígéretet tett, hogy ilyen szövegezésben nem kerül a parlament elé.

Minthogy azonban, ha javítják is, bizonyára általánosságban ugyanaz marad, legfeljebb enyhítésről lehet szó, jó lesz tisztába jönni, milyen kérdéseket akar megoldani. Milyen irányban akar ható tényező lenni, mire lehetünk elkészülve és mi vár reánk.

Ezuttal csak a törvényjavaslat rövid tartalmi kivonását adjuk.

A mostani 133 sűrű gépirásos iven 541 szakaszt tartalmaz.

Az első könyv a szerződésekről szól és pedig első sorban a tanoncszerződésekről, azok megkötéséről és felbontásáról, valamint érvényéről. Ide kapcsolódik a tanoncotthonokról szóló mult év márciusában szentesített törvény.

A második cím az egyéni munkaszerződésekről beszél. A bérminimumról, melynek be nem tartása minden egyes munkásra nézve 500—1000 leuig terjedhető büntetést szab elő.

Itt írja elő kötelező részesedést, amelyben a munkások részesítendő az elért hasznóból. Erre nézve joguk van a munkásoknak betekinteni a könyvekbe, legrosszabb esetben tiszta haszon gyanánt az adóalap vétetik számításba.

A részesedés a tőke megfelelő hozamához képest progresszív alapon lesz kivelve.

A következő cím a fizetett szabadságidőt határozza meg. Egy évi munka után legalább évi 15 nap szabadság jár, ennek be nem tartása úgy büntetetik, hogy a munkaadó mindaddig dupla havi fizetést ad, míg a szabadságot kiadja.

A munka rendezésével foglalkozik a negyedik cím. Ez a fejezet a nyolc órai munkaidővel, a kiskorúak és nők védelmével, az éjjeli és egészségre ártalmas munkával foglalkozik. Éjjeli és egészségtelen munkát nem szabad végezni nőknek és gyermekeknek.

A hatodik cím a kollektív munkaszerződésekről intézkedik.

A következő fejezet „Munkás-részvények”-ről szól, melyeket részvénytársaságok a munkásoknak részesedés gyanánt adhatnak ki.

A második könyv a munka szabadságról sztrájkokról szól. A békéltetés kötelező voltát írja elő az illetékes munkakamarák előtt. Ugyanezen könyv intézkedik a szabotázsról, melyet igen szigoruan büntet.

A harmadik könyv a kiskorú és női munkások védelméről intézkedik. Meghatározza a minimális életkort. Későbbiekben a terhes és szoptató nőket veszi különös védelmébe. Eltiltja az éjjeli, tisztátalan és a földalatti munkát ezek részére.

A második fejezet a napi munka tartalmát állapítja meg a kivételekkel egyetemben, majd az ellenőrzést ismerteti és bünteti.

A harmadik fejezet a munkaszüneteket, a rendes napi, heti szüneteket és szabadságolásokot tartalmazza.

A negyedik fejezet az egészségügyi és biztonsági intézkedésekről. A kazánok és gépek ellenőrzését is ez a fejezet tárgyalja.

A negyedik könyv első fejezete a munka szervezetéről beszél, az ipari szindikátusokat és szövetségeket tárgyalja le. Megállapítja a jogi személyiség előfeltételeit. A tagok jogait, kötelezéseit, a feloszlítás módjait.

A második és harmadik címet a munkakamarákról szóló törvény fogja képezni, melyet a szenátus még 1925-ben elfogadott és jelenleg a kamara előtt fekszik.

A negyedik cím az ipari bíráskodás ügyét rendezi. Minden munkakamara mellett a megye székhelyén lesznek ipari bíróságok felállítva, melyeknek elnöke egy-egy törvényszéki, vagy járásbíró, kit erre a célra a munkaügyi miniszter megnevez. Tagjai a munkakamara által három ajánlott tag közül egy munkás és egy munkaadó.

Végül rendezi a munkaközvetítés ügyét, kimondva, hogy díjazás ellenében való munkaközvetítés tilos.

Megszabja a munkaközvetítők községi és állami szervezetét.

A törvény a szentesítése után három hónap múlva lép érvénybe.

Ez röviden a tartalma a munkatörvénynek, mely ipari életünket majdnem forradalmi módon van hivatva átalakítani.

Gyönyörű elvek vannak benne lefektetve. Ezek az elvek túlhaladják nyugat nagy iparállamainak szociális törvényeit is. Mindössze az a baj, hogy a mi primitív viszonyainkra nem találunk és nem alkalmazhatók anélkül, hogy össze ne omolna ennek súlya alatt szerény keretekben mozgó, a kezdet nehézségeivel küzdő zsenge iparunk

Mi a spiritizmus?

(Felelet egy érdeklődőnek.)

III.

Nagyságos Asszonyom!

Én voltam spiritizta seanceon Szászvárosban is és a lehető legnagyobb figyelemmel érdeklődtem minden iránt, ami ezzel a kérdéssel kapcsolatosan egy józan gondolkodású, önálló kritikai tehetséggel rendelkező intellektuelt érdekelhet.

Kis városunkban különös mediális tehetség nincsen. Állítólag volt egy kapitányné, ki a productióiról itélve — hallomás után — egy nagyon érdekes erős mediális tehetség volt. Ez a médium abszolút intelligenciájánál fogva valósággal megteremtette a szászvárosi spiritizta-kört, melyben a legmegindítóbb összetartás mellett ma is a barátság, szeretet, rokonszenv által összekapcsolt lelkek erkölcsi komolysága juttatja hatalomra a kritikai értelemmel szemben működő „hitető fántáziát”, hogy valóra váljon a híres francia közmondás: „Je n'est pire aveugle que celui qui ne veut pas voir”. „Nincs nagyobb vak annál, aki látni nem akar”.

Amit én itt láttam, az előttem semmi különös misztikumot nem takart. Egy kisebb fokú extatikus tehetség alsóbb mediális megnyilatkozása az egész kapott és írásban közölt sugallat vagy „izenet”, melyről határozottan megállapíthatom, hogy éber trance állapotban csak olyan dolgokat irt le, melyek még csak nem is az öntudat küszöbe alá szorított élmények, hanem az öntudatot állandóan foglalkoztató egyszerű, természetes gondolkozásbeli tények! A szászvárosi médium magyarul ír és a saját helyesírásával. Saját frazeológiájával stilizál a „szellem” nevében. Pedig állítólag Péter apostol is megjelent egyszer a médiumnak. Hogy aztán Péter apostol szelleme pont magyarul nyilatkozik meg és pont a médium helyes írásával és pont a médium stilizálásával — az nem okoz gondot, a spiritisztáknak holott nagyon furcsán fest a héber szellem modern nyelvtudásának „elhívése.” — Különböző ilyen furcsaságok állandóan előfordulnak a spiritisztáknál, mert pl. Ézsaiás próféta szelleme Franciaországban: franciául, Németországban: németül s általában mindenütt a médium anyanyelvén beszél. Ez egy olyan kézzel fogható bizonyossága a hitető fántázia tudattartalommal kibővült tényének, hogy minden értelmes ember beláthatja, miszerint a spiritizmus a hit világába tartozik, hol az értelem logikai ellenőrzésének semmi szerep nem engedélyeztetik.

A múlt század közepe táján élt Párisban egy Smith Helén nevű világhírű médium. Ez, ha tranceba esett, állandóan a „Lorenza Feliciani” szellemét jelenítette meg, mindaddig, míg meg nem mondták neki, hogy ilyen nevű nő sohasem élt, mert az csak az idősebb Dumas egyik regény alakja. Tehát egy költői képzelet alkotása, ki a földön testben sohasem élt. Ezután a kis spiritizta gikszer után nem jelent meg többet „Lorenza Feliciani” költői szelleme. Ugyanezzel a médiummal történt meg az is, hogy mikor az 1793 ik évben lefejezett Mária Antoinette francia ki-

ráló szellemét képviselte, a szellem angol kiejtéssel beszélte a francia nyelvet, holott a királynő osztrák volt. A királynő szelleme társalgott még vonatkisiklásról, ismétlőfegyverekről stb. melyeket Mária Antoinette még hirtől sem ismerhetett életében.

Nagyságos asszonyom! Befejezve eddigi elmélkedéseimet, méltóztassék megengedni, hogy csak hézagosan tudtam rávilágítani a kérdések egész tömkelegére — és bár hézagosan is, de — gondolom — sikerült meggyőzőn nagyságos asszonyt is arról, hogy az öntudat és értelmi tevékenység kritikai világa előtt a spiritizta tények: csak beteges értelmi és lelki meglátások, a hitető erejű fántázia önkényes kapcsolódásai, hol a „mintha”-kép és a valóság egynek vétetik, pedig a mintha (also) nem a valóság képe!

Kezeit csókolja!

Gergőy Adorján.

Keleti mese.

Volt valahol messze, kies patak partján, gazdag szántóföldek közepén, lankás hegyek alján egy kis városka. Csendes elhagyatottságban, lassu sorvadásban élt ez a kis város. Bölcs khádik kormányozták s szegény, de jó emberek laktak. A khádik adót vetettek ki s a szegény, de törekvő emberek — nehezen bár, de csak fizették a nagy adókat. Fizettek mindenféle fajtát. Fizettek a házért, melyben laktak, fizettek a flaszterért, mely már régen elkopott, a tűzoltókért, kiknek nem volt mivel a tüzet oltani, az utcaseprésért, melyet nem sepertek, fizettek a földért, melyet elvettek tőle, a jövedelmükért, mely nem volt, fizettek azért, mert volt aki elvegye tőlük a mi elvehetőjük volt, fizettek, hogy autóba járjon és jöjjön el pénzükért a távol idegennek egy ismeretlen fia, szóval mindenért fizettek, csak éppen a lélekzetvétele és az a helyecske volt vámentes, hol a maguk varta, szötte, fonta, készítette dolgokat árulgatták vidám környékbelieknek, akik bejöttek a városba s vámot nem fizettek, mert bölcs emberek úgy vélték meghódítani őket, hogy elengedték nekik ezeket, számítván arra, hogy ennek fejében voksukat majd a bölcsre adják a választásoknak szép idején.

Mondom, a szegény városiak eddig nem fizettek piaci vámot sátorukjuk után, de a voks mián elmaradt s ajándékozott vámpénzek hiányozván a khádik kasszájából, valakinek azt be kellett tölteni s miután az adómentes lélekzetvétele ugyanis nagy engedmény, maradt a helybeliek piaci váma, melyet annakrendje és módja szerint ki is vetettek.

Igen ám, de szokatlan dolog történt. Az emberek rájöttek, hogy sarkuk van, és keményen ráállottak. Nem fizettek, zúgtak, zajongtak, hogy visszhangzottak a hegyek s a khádik megszeppentek. De mindez nem volt elég. Hosszu évek keserősége nem hagyta nyugton a városka lakóit, az iparosokat és egyéb adóval sújtottakat s elkezdtek figyelni. Kiváncsiak lettek, hogy hová került el a sok pénzük, amit befizettek s aminek semmi hasznát nem látták. Kutattak, kerestek olyan kintartással, minővel csak az tud, kinek vékony bőrét vásárra vitték s meglepő felfedezésre jöttek rá. Felfedezték, hogy ők méhecskék, kiváló szorgalmu méhecskék, kik szorgalmasan dolgozva és még szorgalmasabban fizetve, egész kis felesleget halmoztak fel a khádik nagy páncélszekrényeiben.

Telt volna a feleslegből minden jóra. Új flaszterre, vizipuskára, kutra, villanylámpákra, szóval olyan dolgokra, amire ennek a kicsi városnak égető szüksége lett volna. De a khádik bölcssek voltak. Tudták, hogy mind-

ezek nélkül is megél a város. A nap csak fel fog kelni, s miután mind kevesebb lesz a lakosság, tehát flaszter sem kell, éjjel mindenki alszik, hát világításra sincs szükség, vizet eddig is ittak anélkül, hogy közutak lettek volna, vizipuska sem kell, mert hát eddig is leégett a mi meggyuladt, eltenni rosszabb időkre szintén felesleges, mert a rossz idők anélkül is beállanak, egyszóval fogták magukat, nem törve rajta tovább fejecskéjüket, szépen karácsonyfiába szét osztották egymás között a felesleget s nagyon örültek, hogy egyik khádi a maga részét nem fogadva el, a többi része szaporodott ezzel is. A kis városnak szegény, de jó adóalanyai nagyon megörvendtek a khádik bölcs eljárásának s elhatározták, hogy ebben az évben még nagyobb szorgalommal fognak gyűjteni s fizetni, hogy vidám és elégedett karácsonya legyen a khádiknak, kik ilyen jól gondját viselik a polgároknak.

Mindebből az a tanulság, hogy Keleten nagyon bölcssek a khádik és nagyon türelmesek az adóalanyok.

Színház.

Dr. Ferenczy szintársulata két napos rövid vendégszereplés után elhagyta városunkat, hogy Gyulafehérvár vendégszeretőbb falai között szolgálja tovább művészi erőiben gazdag társulatával a magyar kultúrát. Nagyon sajnáljuk, hogy mult számunkban említett anyagi leromlása közönségünknek nem engedi meg, hogy vidéki társulatoknál oly ritka kiváló együttes városunkban is megtalálhassa azt az anyagi minimumot, mely egy ilyen nagy és jó társulat fentartásához okvetlenül szükséges.

A társulat a „Három a kislány” és a „Mesék az írógépről” c. új operettekben mutatkozott be, gyér számu közönség előtt. Dacára a külső körülmények lehangoló voltának, minden tekintetben kifogástalan előadást nyújtottak. Dr. Ferenczy a feltétlen szakértő biztos megérzésével állította össze operett együttesét, mely játékban és énekben egyaránt tökéletes művészt nyújtott, dicsérve a tagok tehetségén kívül, fegyelmettségüket s a rendezést.

Fájlaljuk, hogy dr. Ferenczy ilyen körülmények között minden jóakarata mellett kénytelen feladni eredeti tervét s eláll a további hetenként két napra tervezett vendégszereplésektől. Lapunk által annak idején megindított mozgalom, mely egy szinpártoló egyesület megalakítását célozta, sajnos eredmény nélkül maradt. Ilyenkor, ha a Transsylvania szinpadán — melynél szebbel kevés kis város dicsekedhetik — megvillan előttünk az író genieje a művész játékban, még keserűbben érezzük, hogy kevesen vagyunk és szegények, kiknek — bármennyire is vágynak utána, — meg nem adatik a szépnek, jónak s művészinak élvezete. Megértjük dr. Ferenczyt, ha nem jön vissza hozzánk s mégis úgy bucsuzunk Tőlük, hogy: a viszontlátásra.

HIREK.

Ma,

amikor országszerte új dalárdák alakulnak, vagy régiek eltunyult működése lelkes emberek munkájának hatása alatt ujja éled, — felvetődött az eszme, hogy a Kaszinó égisze alatt itt helyben is alakuljon meg a magyar polgári dalárda, minden felekezeti vonatkozás teljes kizárásával.

Tudvalevőleg két dalárda is működik Szászvárosban. A szép multra visszatekintő református, s az ujonnan éledő katolikus. Mindkettő buzgó szorgalommal igyekezik

minél jobbat és szebbet produkálni, s mindkettő bizonyára hivatásának teljes magaslátán áll akkor, mikor saját egyházán belül teljesíti kötelességét, de egyik sem reprezentálja az összmagyarságnak. Vannak olyan alkalmak, koncertek, ünnepélyek, melyek tul emelkednek a magyarságot sajnálatosan két részre szakító vallásos jellegű ünnepélyes alkalmakon, mikor együtt dobog, együtt érez református és katolikus magyar, mikor az édes anyanyelv fölé tolja utjából a vallásokat s egyesíti az egy Istennek különböző felfogás szerint imádkozó embereit nemzetünknek imádatába, mikor szükségét érezzük annak, hogy az igaz és örök valláson messze tul keresnünk kell azt a magyar Istent, ki együtt tart és egybeforraszt minden magyar lelket. Ilyenkor úgy érezzük, hogy kell egy egyöntetű, minden porcikájában magyar dalárda, mely tolmácsolója legyen a zengő magyar szónak, a magyar dalnak, hogy azon keresztül is hallassuk és érezzük, hogy bár két templomban, de magyarul és magyar szívvvel magyarságunkért élünk és halunk. Kevesen vagyunk és annál szomorubb, hogy kilátásunk sincs legalább itt arra, hogy többen legyünk. Nekünk, keveseknek fokozottabb figyelemmel, több engedékenységgel, kevesebb elfogultsággal s nagy lelkesedéssel kell megragadnunk minden olyan alkalmat, mely összeforraszt, egyé tesz, mert a csapások pergőtüzében, mely magyarságunkat érte és érni fogja, kemény acéllá csak úgy válhatunk, ha őszinte szívvvel és erős lélekkel egyé olvadunk szent magyarságunk mindenek felett való imádatába. Legyen a megalakulandó magyar dalárda zengő szószólója az egységes magyar bánatnak, magyar hitnek, örömeink s akkor megint erősebbek leszünk, mert kulturánknak egy újabb fegyvere van s a magyar nyelvnek ékesen szóló új papjai támadnak.

—b.—

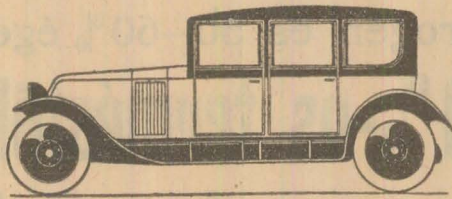
— **A Ref. Nőszövetség vallásos-estélye** a legteljesebb érdeklődés mellett folyt le. A A kollegiumi imatermet teljesen betöltötte a közönség. És nem csalódott ama várakozásában, hogy a mindenkor megtalált lelki üdülést, most külsőleg is megkapó formában fogja megnyerni. Az est adományait előre éreztető ima és buzgó zoltár-éneklés után Hemmen Andrásné mély átérzéssel szavalta az „Uj zoltár” című költeményt. Hiven tükröztette vissza az önhitt gazdagnak tiltakozását, hogy ő valami nélkül szűkölködnék, aztán nagy megtörtségét, melyben mégis odamenekül az énekeskönyvhöz alázatosan ismerve meg, hogy bizony „szűkölködünk nagymértékben...” Aztán Sinka Anna olvasott fel a téli időszaknak megfelelő, rövid elmélkedést „Egy kis veréb”-ről, mely nem szántott, nem vetett, de vacsorát talált az isteni rendelésből. Átértő hangsúlyozással plántálta át a lelkekbe az egyszerű elbeszélés nemes hangulatát. Most Makkai bácsinak lágyan csengő hangján elhangzott a babiloni fogság keserveit festő, bus dallamu zoltár és Sinka Annának hasonló ünnepies ismertetése a „babiloni vizek mellett” Izrael népének mélyes gyászáról: és láthatóvá lett élőképpen az Ó-szövetség egyik legmeghatóbb illusztrációja, melyből a megaláztatás keserve átoknak gözében emelkedik fel az égre. De, hogy a fájó szépségekkel összeállított kép fényre derüljön: újra csak Makkai bácsi ajkáról harsant fel az ígért betelésének hozsána-éneke és Sinka Annának megnyugtató ismertetése, hogy a várt szabadító csakugyan eljött. De nem lángpallossal, nem az anyákat gyerme-

kekben sujtó haraggal, — hanem áldásra tárt karokkal, hivatató szóval: „Bocsássatok hozzám a kis gyermekeket...” És láttuk a a fenséges képet, amint az Idvezítő körül gyűlnek és az ő szeretetében átszellemülnek a gyermekek. Hogy a buzgó és találékony rendezők miként varázsolták a természeti szépségek ragyogó fények bájoló virágok közt elé e két képet: azt csak látni lehetett és kellett. De nagy fáradságuknak meg is volt jutalma a közönség teljes elismerésében, melynek kifejezői e sorok. És pedig úgy a fáradhatatlan rendezőknek, mint az összes közreműködőknek, ezek közt a képeket személyisítő: Szász Árpád, Megyessy Mária, Németh Irén és Ida, Balogh Róza és a kisgyermekeknek valamint a világitás, rendezés, maszkirozásban segédkező Major Imre és Hemmen András uraknak és Kiss igazgató-tanító bácsinak. Vajha a szép est hatása állandó maradna az az érzések nemesítésében!

— **Halálozás.** Egy küzdésben, szorgalmas munkában, örömben és bánatban gazdag élet tért f. hó 1-én örök pihenésre. Id. Székely János ny. uradalmi felügyelő 86 éves korában meghalt. A föld, melyért annyi verejtéke folyt s melyet annyira szeretett, magához fogadta nemes fiát. Az elhunytban dr. Székely Ferenc ügyvéd és ifj. Székely János iparművész édesapjukat gyászolják. Temetése f. hó 3-án délután ment végbe a helybeli magyarság őszinte részvéte mellett.

— **A szászvárosi róm. kath. Népszövetség** február 12-én tartja I-ső kulturestélyét a róm. kath. elemi iskola nagytermében a következő műsorral: 1. Énekel a róm. kath. dalárda. Karnagy P. Weldin Constantin. 2. A tüdővészről felolvas dr. Sváby Ferdinánd népszövetségi elnök. 3. Trió. Hegedű, gitár, citera. Előadják: Hirsch, Hirschné és ifj. Detz. 4. A mai divatról előadást tart Faragó Endre. 5. A négy évszak, élőkép. Tavasz, beszédkép. Megszemélyesítők: Stefán Mici, Görög József, Tábornyky Frida, Kozák Rózsika, ifj. Kozák Lajos. Nyár. Dalkép. Személyesítők: Debreczeni Mici, Makkay Mancsi, Jellman Margit, Pozdina Médi, id. Kozák Lajos, Gönczy Pál. Ősz. Beszédkép. Személyesítők: Faragó Endre, Forray György, Speil Ede. Tél. Beszédkép. Személyesítők: Gönczy Juci, Gönczy Buba, Makkay Mancsi, Gönczy Pál, Görög József. 6. Német beszéd. Tartja Faragó Endre. 7. Népdalokat énekel a róm. kath. dalárda. Kezdeté pont fél 6 órakor.

AUTO-RENAULT

A jelenkor legjobban készített és legolcsóbb európai gyártmányu autója. Tartós, nagy ellenálló képességű, gazdaságos, kevés benzin és olaj-fogyasztása miatt.

Részletfizetési kedvezmény!

Megtekinthető:

AUTO-RECORD

M. VIZHÁNYÓ

a Hunyad és Alba Inf. (Alsófehér) megyék egyedélárusító autókerekeskedelmi vállalatnál

78

ALBA-IULIÁN.

4-10

— **Mozgalmas élet a dévai Magyar Pártban.** A magyar Párt dévai tagozata élénk tevékenységet fejt ki társadalmi és kulturális téren. Szerencsés gondolat volt meghonosítani a havi teaestélyeket, amelyekben Déva város intelligens magyar közönsége kellemesen tölt el néhány órát. A rendes szokástól eltérőleg ezuttal nem a hónap első szombatján, hanem február 1-én este tartották meg ezen összejevetelt. A Párt ifjusági szakosztálya vasárnap délutánonként előadással kapcsolatos ülést tart a Párt klubhelyiségében. Nagyon kívánatos volna, hogy városunk magyar pártja felébred-e már téli álmából megkezdeni hivatásszerű tevékenységét társadalmi téren is.

— **Jótevény adomány.** A folyó év jan. hó 21-én rendezett internacionális hangverseny tiszta jövedelméből a rendezőség a szegénysorsu magyar elemi iskolások felszólítására 2535 leit juttatott. Nem mulaszthatjuk el a úgy a rendezőségnek, mint S. Horceag karnagy urnak e nemeslelkű adományért a helybeli magyarságnak leghálásabb köszönetét ez uton is tolmácsolni.

— **Megadóztatják a cégtáblákat.** A pénzügyminiszter legújabb körrendelete intézkedik a bélyegtörvény 13. §-ának értelmében a hirdetmények és cégtáblák megadóztatása iránt. A rendelet szerint minden cégtábla, bármely anyagból is készült, adózás alá esik. Az adót egész évre vetik ki négyzetméterenként. A cégtábla tulajdonosok kötelesek bejelenteni a következő adatokat: 1. A cégtábla szövege. 2. A cégtábla tulajdonos neve, lakása és foglalkozása. 3. A cégtábla területi nagysága. 4. Hány cégtáblája van? 5. pontos kimutatása annak, hogy melyik utcában, melyik házban, hány cégtáblája van. Tekintve a mai siralmas üzletmenetet, az általános közgazdasági pangást: igen kívánatos volna ennek az adónemnek a kivételénél nagyon szőrméntén és méltányosan eljárni a legnagyobb részben „lecsuszott” kereskedőkkel és iparosokkal szemben s a lehető legkisebb adóösszegeket kivetni, nehogy a mai katasztrófális krízis miatt a boltok felett már is alig álló, a falakról már is „leinduló”, lefityegő cégtáblák, bus firmák ezen újabb tultermelést már ki nem bírva végkép leváljanak és porba hulljanak.

— **Megfosztottak állásától egy járásbirót.** Francu Alexandru dévai járásbirót véglegesen megfosztották állásától. Ennek az elcsapásnak az előzménye az, hogy Vlad Aurél kerületünk képviselője a parlamentben interpellációt intézett az igazságügyminiszterhez. Elmondotta, hogy Frank Alexandru járásbíró amikor még budapestben működött Frink Sándor néven, okmányhamisításért két évig ült a börtönben. Stelian Popescu igazságügyminiszter kijelentette az interpellációra, hogy a bíró politikai okok miatt volt elítélve. Később a Vlad Aurél által faximilében bemutatott ítélet alapján a temesvári tábla elnöke vizsgálta meg az ügyet. A vizsgálat kiderítette, hogy tényleg igaza volt Vlad Aurélnak, mert Francu Alexandru okirathamisításért ült két évet. A vizsgálat alapján a járásbirót megfosztották állásától.

— **Értesítés.** A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a „Camionaj” szállítási vállalatból kiléptem s azt Májer Jenő ur fogja tovább vezetni. Mindennemű megkeresések közvetlenül hozzá intézendők.

Tisztelettel: Schuleri Oszkár.

A „Camionaj” kizárólagos vezetését átvetem, megbízásokat lakásomon s a Stern és Roth cégnél veszek át. A n. é. közönség szives pártfogását kéri: Májer Jenő.

— A véglegesen betiltott „Obsitos“ helyett, melyet a ref. dalárda műkedvelői már teljesen betanultak, egy gazdag műsorú estélyt rendeznek febr. 4-én a Transsylvania-ban. — Február 11-én rendezik a Central színháztermében az ipartestület szokásos évi internacionális műsoros-estélyét. Erre az estélyre a magyar műkedvelők is slágerszámmal készülnek.

— **Miután városunkban** többen valótlán híreket terjesztenek elhalt férjem: Toma Suciú életbiztosítási ügyére vonatkozóan; egyik azt beszéli, hogy nem kaptam egy banit sem, a másik, hogy csak egy csekély összeggel lettem kifizetve stb. Mindezekre kijelentem, hogy ezen állítások nem felelnek meg a valóságnak s egyben köszönetemet fejezem ki a „Societății rom. de asigurări Generale“ intézetnek, mely 7 havi befizetés után a biztosítási összeget: 50.000 leit nekem teljes egészében kifizette, miért is mindenkinek melegen ajánlhatom ezen biztosító intézetet, valamint annak vezérképviselőjét: Pavel Boșorogant, kihez mindenki teljes bizalommal fordulhat. Özv. Suciú Lucretia.

— **Fürdőrend.** A helybeli kádfürdő bármely csütörtök, péntek, szombaton egész nap és vasárnap délelőtt, a gőzfürdő urak részére bármely szombaton délután van nyitva. Gőzfürdő hölgyeknek február hó 16-án.

— **Export-vásárra kapott engedélyt Déva.** Déva város polgármestere az illetékes minisztériumtól arról értesül, hogy Déva város export-vásárok tartására engedélyt kapott. Az ügyet tanulmányozás végett kiadták a megyei főállatorvosnak, ki az export-vásárok levezetésére hivatott. Az ő jelentése alapján fog azután elkészülni az export-vásárok megtartásának tervezete. Ha az export-vásárok Dé-

ván beválnak, úgy ez nagyban emelni fogja a város forgalmát is.

— **Az agrárreform mai állapota.** A földművelésügyi miniszter által közzétett hivatalos lap szerint az agrárreformmal kapcsolatos kisajátítások es birtokba helyezések mai helyzete a következő: Erdélyben a birtokok kiterjedése, kisajátítása előtt 3282261 hektár, amelyből kisajátított 1663809 hektár, a kisajátítás folyamatban van 103986 hektárra: Bukovinában a birtokok kiterjedése 349375 hektár, amiből kisajátított 75967 hektár, befejezetlen a kisajátítás 737 hektárra: Beszarábiában a kisajátított terület 1493920 hektár. A régi királyságban kisajátított terület 2776401 hektár, 36021 hektárra nézve a kisajátítás még befejezetlen. Az összesen kisajátított terület tehát egész Romániában 6008098 hektár, 140444 hektárra nézve a kisajátítás még folyamatban van. A minisztérium közlése szerint kisajátított területekért az állam okt. végéig a régi királyságban 4,576.837,300 leu értékben, Erdélyben 264,814,698 leu értékben, Bukovinában 304,545,200 leu értékben, Beszarábiában 784,101,323 leu értékben tehát összesen: 5,930,299,022 leu értékben fizetett már ki kötvényeket. Fent kimutatott kisajátított területekből felmérés alapján csak 1528173 hektár osztott ki, a többi területeket az igényjogosultak ideiglenes felmérés alapján használják.

Eladó házak. A Str. Titu Maiorescu 6 sz. és Str. O. Iosif 12 sz. alatti házak (melyek egy telket alkotnak) olcsó áron eladók. Bővebb felvilágosítást lapunk szerkesztőségében nyerhetnek az érdeklődők.

86 1-2

Cenzurat: de pretorul Dămian.

„ERZSÉBET“-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év február hó 5-én délután 4 és este 8 órakor:

Ártatlan Zsuzsi

Szenzációs UFA filmszínmű.

Főszereplők: **Vivian Gibson, Willy Fritsch, Ruth Weger, Hans Junkermann stb. stb.**

Tiszta málna lekvár-iz, (tavaly főzött), circa 45—50 klgram eladó Recska István cukrásznál.

Árlejtési hirdetmény templomboltzat lebontásra.

A szászvárosi ref. egyház árlejtést hirdet temploma megrongált — circa 1500 □ m. alapterületű — boltzatának lebontására. A munkálatokra vonatkozó adatok és feltételek megtekinthetők az I. lelkészi hivatalban, ahol a szükséges további felvilágosítások is megadatnak.

Pályázók árajánlataikat, képesített ségüket igazoló irataikat, lepecsételt borítékban terjesszék be 1928. február 29-ig bezárólag.

Az ajánlatok egy héten belül fognak fölbontatni s a pályázók az eredményről értesítetnek.

Orăștie-Szászváros, 1928. január 24.

83 2-2 A ref. egyház vezetősége.

Tavaszi trágyázás!

Tengeri, buza, zab, árpa, burgonya, kender, len, kerti vetemények, szőlő és más gazdasági növényeknél a legideálisabb és **legolcsóbb** nitrogén-műtrágya a

MÉSZNITROGÉN

(19—20% nitrogén és 50—60% égetett mész.)

Kiirtja a gyomot! 40-80%-os terméstöbblet! Kipusztítja az élősdieket!

Szállítunk ezenkívül: 16—18%-os **superphospátot**, 40—42%-os **kálisót**.

Szakszerű felvilágosítással és ismertető nyomtatványokkal díjmentesen ellátja a

„Nitrogén” Műtrágya és Vegyipar Rt. Dicsőszentmárton.

Kedvező fizetési és szállítási feltételek!

Műtrágyáink eredeti **gyári árakon** **Löwy és Fiai cégnél, Déva** képviselőitüknél:

is kaphatók!

82 2-2